

LISTASAFN REYKJAVÍKUR – KJARVALSSTAÐIR

Zhang Xiaogang
Guo Wei
Yang Shaobin
Yue Minjun
Fang Lijun
Liu Ye

Kínversk samtímalist
Chinese contemporary art
13.04.-02.06.2002

Zhang Xiaogang:
Félagið/Comrade, 1999

INNGANGUR

Söfnun listaverka er jafngömul listinni. Til eru sagnir frá fyrri öldum af mikilli listaverkasöfnun höfðingja og kirkjuveldis, og mörg helstu listasöfn heims í dag eru byggð á slíkum einkasöfnum. Þessi áhugi var ekki takmarkaður við vestræna menningu; meðal höfðingja í Kínaveldi til forna voru ástriðufullir safnarar, eins og sést best af þeim ríkulegu fjársjóðum listmuna úr kínverskri menningarsögu, sem til eru í dag.

Konungleg einkasöfn voru smám saman opnuð á 18. og 19. öld og urðu opinber listasöfn, en hlutverk þeirra hefur aldrei verið umfangsmeira en á 20. öld. Þrátt fyrir þetta hefur einkasafnarinn gegnt ómetanlegu hlutverki og gerir enn; framsækin list á hverjum tíma hefur náð að skjóta rötum og festa sig í sessi fyrst og fremst fyrir tilstilli framsýnna einstaklinga, sem studdu slíka nýsköpun með ráðum og dáð og keyptu hina nýju list. Framsækin list hefur því náð að blómstra fyrir tilstilli listaverkasafnara.

Vegna þessa eru einkasöfn listaverka einhver merkilegustu fyrirbæri menningararlífsins, einkum þau sem verða til fyrir eldheitan áhuga viðkomandi á samtímalist, sem aðrir eru jafnvel ekki farnir að taka eftir. Um síðir birtast þessi söfn sem opinberun, því flestum að óvörum reynist þar samankominn fjársjóður, sem aðrir tóku ekki eftir á sínum tíma.

Ferdinand Leferink hefur náð saman slíkum fjársjóð. Þessi Hollendingur hefur verið auðfúsugestur á Íslandi um langt árabíl – talar málið, á hér fjölskyldu og vini – Íslandsvinur í bestu merkingu þess orðs. Ferdinand hefur undanfarið áratug eignast glæsilegt og sérstætt einkasafn verka kínverskra samtímalistamanna, sem hafa tekið listheiminn með áhlaupi á síðustu árum. Þrátt fyrir sinnuleysi yfirvalda heima fyrir hefur mönnum eins og Fang Lijun, Liu Ye og Yue Minjun verið hampað á alþjóðavettvangi listanna sem ferskum andblá úr austurvegi.

Nú getum við notið þessara fersku vinda myndlistarinnar í Listasafni Reykjavíkur, þökk sé eiganda fjársjóðsins sem deilir honum hér með okkur.

Eiríkur Þorláksson.

INTRODUCTION

The collection of art is as old as art itself. There are legends of extensive collections of art works accumulated by worldly and religious powers going back to ancient times, and most prominent art museums of the world today are founded on such private collections. This interest was not limited to western culture; among warlords in ancient China were avid collectors, as can best be seen from the rich treasures of artifacts from Chinese cultural history, that exist today.

Royal collections were gradually opened in the 18th and 19th centuries and became public museums of art, but the importance of such museums has never been greater than in the 20th century. In spite of this, the private collector has continued to play an invaluable role; avant-garde art has through the years established itself first and foremost through the support of visionary individuals, that supported such new initiatives and bought the new art. Avant-garde art has thus blossomed due to the existence of private collectors.

Because of this private collections of art are among the most interesting phenomena of modern culture, especially those that owe their origins to the deep interest of the persons in question in contemporary art, that others have perhaps not even begun to notice. Eventually these collections appear as revelations, as, to the wonder of most people, they prove to contain a treasure that no one else noticed at the time.

Ferdinand Leferink has managed to gather such a treasure. This Dutchman has been a welcome guest in Iceland for many years – speaks the language, has a family and friends here – a “Friend of Iceland” in the best meaning of that definition. Ferdinand has for the past decade gathered a beautiful and special private collection of works by contemporary Chinese artists, that have been taking the art world by storm in the past few years. In spite of the apathy of authorities at home, people like Fang Lijun, Liu Ye and Yue Minjun have been praised on the international art scene as a fresh breath of wind from the East.

Now we can enjoy this freshness in art in the Reykjavik Art Museum, thanks to the owner of this treasure, who shares it with us here.

Eiríkur Þorláksson.

Liu Ye: An title/Untitled, 1997.

Sálfræðilegt rými í list Fang Lijun, Yue Minjun og Liu Ye

Á meðan yfirlýsingar um andlát málverksins hafa heyrst á stundum á vesturlöndum, er hefðin í fullu fjöri í Kína. Þessi sýning á einkasafni samtímalistar eftir listamenn sem búa og starfa í Kína sannar að málverkið hefur verið þróað í áður óþekktar hæðir. Aðstæður í Kína hafa skapað kynslóð listamanna sem hafa náð frábæru valdi á tækni og litrófi málverksins og breyta með undraverðum hætti sálarkreppu tilvistar sinnar kynslóðar í listsköpun sem vísar langt út fyrir eigið samfélag.

Málverkin sem sýnd eru hér eru myndir af fólki, einu sér eða í eineggja margföldun, en persónurnar eru engu að síður málaðar í stöðluðu formi sem er nær óbreytt frá einu verki til annars. Þeim er komið fyrir í ákveðinni umgjörð, sem fyrir utan atriði eins og himinn eða haf eru laus við einfaldar tilvísanir, þar sem vísbendingar um stað eða stund eru sjaldan til staðar. Þessi endurtekna notkun sömu persónanna kemur í veg fyrir að þær fái einkenni hefðbundins portrett, en leyfir listamanninum samtímis að gera tilraunir með rýmisbyggingu í málverkinu. Jafnvel þó persónurnar séu ekki sviplausar í sjálfum sér, þá er það oft samhengið sem skapar málverkunum umgjörð og sálfræðilega dýpt.

Psychological space in the works of Fang Lijun, Yue Minjun and Liu Ye

While painting is occasionally declared dead in the West, in China the tradition is alive and kicking. This exhibition of a private collection of contemporary art by artists who live and work in China proves that the art of painting has been taken to an incomparable height. The Chinese context has created a generation of artists who have mastered a fabulous technique and palette, and who astonishingly are able to translate a traumatic legacy into art that transcends the local.

The pictures presented here are images of people, depicted singly or in identical multiples, yet the figures are painted in a standardized form that remains the same in each work. They are deployed in particular settings which, except for planetary elements such as skies and oceans, are devoid of easy associations, for indications to time or place are rarely given. This repeated use of the same figures denies them the 'identity' of the conventional portrait while simultaneously allowing the artist to try out various spatial constructs. Even though the figures are not expressionless in themselves, it's often the context that provides a psychological depth and framework to the picture.

Meirihluti þeirra listamanna sem eiga verk í þessu safni hafa upplifað tvær átakamiklar fjöldahreyfingar, sem settu tilveru þeirra á annan endann; hina fyrri á barnsaldri, og hina síðari þegar þeir voru námsmenn. Nú þegar rússibanaferðin í gegnum hálfildings trúarofstæki menningarbyltingarinnar og særðar hugsjónir stúdentamótmaelanna hefur runnið út í sandinn, leita uppgefnar sálir og örmagna tímabundinnar útrásar í hlátrinum. Slíkur hlátur, samhlíða fátánlegum gáska og háði sem engu hlífir er áberandi í verkum Yue Minjun, á meðan Yang Shaobin gerir andleg sár að líkamlegum áverkum.

Endurtekin notkun sömu persónanna í ólíku samhengi sést best í verkum listamannsins Fang Lijun, sem á einna flest verkin hér og sker sig úr vegna sérstaks myndmáls síns, sem birtist bæði í málverkum, tréristum og blýantsteikningu. Verk minna á ógnvænlega fyrirboða. Það er eitthvað dularfullt og óskiljanlegt við hvernig sköllóttur maður kemur óvænt í ljós. Með ofsafengnum sundtökum reynir hann að halda sér á floti, en við vitum hvorki hvað eltir hann, né hver ógnunin er. Þrátt fyrir raunsætt málverkið og hreinlegt pensilfarið getum við ekki imyndað okkur merkingu þess sem verkið sýnir. Fang tæmir verk sín af öllu trúlandi skrautu og skilur okkur eftir með einlitt, heillandi vatnið, himinn sem ryður sig, og regn rósablaða. Við sjáum annað sambengi í verkum Liu Ye. Hér má finna sérstakt dálæti á hinum skýrt mótaða heimi afstraktmynda Mondrians, þar sem allt er samkvæmt röð og reglu, sem í verkum Liu Ye fellur saman við almenna sýn á heim æskunnar. Hann felur sig í saklausum, imynduðum heimi barnsins, þar sem hann dreymir um að kanna heimshöfin eða heyja hetjulega bardaga sem orrustuflugmaður.

Jafnvel þó það sæluríki sem stefnt var að hafi reynst tálmynd, þar hugmyndafræði þess engu að síður með sér ákveðna öryggiskennd. Nú er hún horfin, og þá reynast skop og sjálfsprottið háð góðar aðferðir til að sætta sig við sáran minningar, horfnar vonir og blekkingar.

Vöntun á tilvisunum í stað og tíma tæma málverkin af fullvissu sem annars myndu festa þau við ákveðinn raunveruleika. Í stað þess sér áhorfandinn sálfræðilegt rými, sem lýsir því flókna, stundum eyðilega innra landslagi fólks sem hefur orðið fyrir sálrænum áföllum. Þetta sambengi ber með sér fjarrænt tímaleysi sem í sjálfu sér magnar upp tilfinningar öryggisleysis, ótta, ógnar, kátinu eða jafnvel fálætis – sem er mjög í samræmi við anda samtímans.

Yuting Chou
Amsterdam, apríl 2002

The majority of the artists in the collection experienced two profoundly disturbing mass movements: the former when they were children and the latter when they were students. Now that the roller-coaster ride through the quasi-religious fanaticism of the Cultural Revolution and the wounded idealism of the student demonstrations has ground to a hold, psychological and emotional exhaustion have evolved into the temporary release of laughter. Such laughter, as well as absurd hilarity and indiscriminate mockery are apparent in Yue Minjun's work, whereas Yang Shaobin translates psychological wounds into afflicted flesh.

The notion of the repeated use of the same figures in a various context, is best illustrated in the work of Fang Lijun, one of the best represented and most pictographically distinct artists in the collection whose body of works includes paintings, woodcut prints and also an early pencil drawing. Fang's work has an ominous quality. There is something mysterious and ungraspable about the way the baldhead looms up out of nothing. He is swimming madly, trying to keep his head above water, but we don't know what is chasing him, nor what the threat is. In spite of the realistically painted images and the clean, traceless brushwork of his paintings, we cannot fathom the meaning of what is being depicted. Fang empties his works of embellishing distractions, leaving us with figures set in monochrome waters, clearing skies, and whirling roses. We see a different context in Liu Ye's work. Here, there is a predilection for the clearly structured world of Mondrian's abstracts where everything has its own place and order, and which in Liu Ye's work coincides with the generally perceived notions of childhood. Liu Ye seeks shelter in the innocent and imaginative worlds of the child, where he dreams of exploring the oceans or fighting heroic battles as a combat pilot.

Although the striven-for utopian society turned out to be an illusion, its ideology carried with it feelings of security and safety. Now those have gone, mockery and self-mockery provide a way to come to terms with painful memories, lost hope and illusions. The lack of indication of time and space drain the pictures of certainties that would otherwise anchor them in an identifiable reality. What is reflected is a psychological space, projecting the sometimes barren, complex inner landscapes of a people with a traumatic past. This context provides a worrisome timelessness which itself magnifies feelings of insecurity, angst, menace, hilarity, or even melancholy – very much the feelings of the contemporary psyche.

Yuting Chou
Amsterdam, April 2002

Persónuleg viðhorf Fred Leferink

Fyrir sjö árum var ég á gangi fram hjá galleríu einu í Amsterdam, þegar ég kom auga á málverk eftir Fang Lijun. Það greip mig samstundis; það sem ég sá var mjög raunætt málverk, en samt vaknaði spurningin: „Á hvað er ég eiginlega að horfa?“

Mér til mikillar undrunar á ég nú 26 listaverk eftir kínverska framúrstefnu-listamenn. „Að eiga“ er ef til vill ekki rétta skilgreiningin; ég lit fremur þannig á að ég hafi eignast leyfi til að líta eftir þeim um hríð. Og þrátt fyrir að allir kalli mig allt í einu safnara, finnast mér ég frekar vera listunandi sem ekki gat hætt að kaupa list, líkt og sælkeri sem gæðir sér á of mörgum tertum.

Sófnun verður oft að markmiði í sjálfu sér, áratту eða þráhyggju. Fyrir mér snýst þetta ekki um að eiga verkin, eða að reyna að eiga fullkomið safn, heldur snýst það allt um að njóta listarinnar. Það þýðir ekki að list þurfi endilega að vera „fallleg“; mér finnast þær tilfinningar sem hún kallar fram mikilvægari. Listaverk getur hreyft við manni á óútskýranlegan hátt. Að lýsa list er eins og að reyna að útskýra af skynsemi það sem ekki er vitrænt. Ef til vill er það ástæðan fyrir því að Fang Lijun og fleiri listamenn útskýra aldrei verk sín. Gott málverk segir allt sem segja þarf.

Svo að mín vegna getið þið hætt lestrinum hér og byrjað að skoða.

Hvað er svona heillandi við þessi kínversku málverk? Þegar ég horfi á þau sé ég stórkostlega líti og ótrúlega tækni. Ég sé vatn sem virðist næstum því blautt og snertanlegt, silkirósir. En ég sé einnig eitthvað óraunverulegt, skrytið og hræðilegt, eitthvað óáunverulegt og tvírátt.

Fyrsta málverkið sem ég keypti sýnir nakinn mann á rósabeði; bakgrunnurinn er sjórinn, þar sem andlit barns birtist. Blómin tákna hamingju, velferð. Maðurinn brosir og virðist hamingjusamur – en um leið fer maður að efast: Er hann það virkilega? Andlit barnsins ber með sér hótun, ótta, svo jafnvel á þeim augnablikum sem sýnast hamingjustundir – í rósabeði – er hættan yfirvofandi, ógn í loftinu. Það er skilur aldrei langt á milli hamingju og sorgar, friðar og óróa. Í málverkum vinar míns Liu Ye sé ég drauma barnanna, von, kímni og innra litróf mannsálarinnar. Kraftur líta hans gefur manni tilfinningu fyrir einhveju djúpsæju.

Fólk er í miðdepli málverkasafnsins. Fólk sem er hamingjusamt, sorgmætt, einmana, vonsvikið, viðkvæmt, sært. Fólk sem á sér drauma og væntingar. Því er sama um allt, er árásgjarn, það hlær og það brosir. En alltaf skýtur sú tilfinning upp kollinum, að það búi meira á bak við þessi bros.

Fólk er alls staðar upptekið af lífsbaráttunni, þar sem það reynir að halda sér á floti. Um allan heim taka lífshraðinn, samfélagið og efnahagsmálin örum breytingum. Gömul lífsakkeri fljóta upp. Tilfinningin um vaxandi óryggisleysi verður meira áberandi.

Kínversku listamennirnir sýna okkur þetta í list sinni. Þeir segja okkur sitthvað um Kína, en þó mest um mannlegar tilfinningar, óháð stað og stund. Kínversk samtímalist er oft flokkuð undir tófráunæði eða hæðnislegt raunsæi. Fyrir mér tjáir hún tilfinningar manna hvar sem er í heiminum, í einhvers konar alheims sálfræðilegu raunsæi.

A personal view by Fred Leferink

Seven years ago I was passing a gallery in Amsterdam when a painting by Fang Lijun caught my eye. I was instantly grabbed; what I saw was a very realistic painting, but still the question arose: "What am I looking at?"

To my surprise I now possess 26 works by Chinese Avant-garde artists. 'Possess' is perhaps not correct; I see it more that I may take care of them for a while. And even if everyone suddenly calls me a 'collector', I see myself rather as an art-lover that just could not stop buying art, much like a gourmet tends to eat a few cakes too many.

Collecting often becomes a goal in itself, an obsession. To me it is not about 'owning' or trying to be 'complete' – it's all about enjoying. That doesn't mean art necessarily has to be 'beautiful'; I'm more interested in the feelings it arouses. A work of art can touch you in an incomprehensible way. Describing art is like trying to explain something that is not rational. Perhaps that's why Fang Lijun and many other artists never explain their own work. A good painting speaks for itself.

So, as far as I am concerned you can stop reading now and start looking.

What is so fascinating about these Chinese paintings? When I look at them I see vivid colours, a fabulous technique, water that almost seems wet and transparent, silky roses. But I also see something strange, scary, unreal, incomprehensible, ambiguous.

The first painting I bought shows a naked man lying on a bed of roses, in the background the sea with the face of a child in it. The flowers symbolize happiness and prosperity. The man smiles and seems happy, but at the same time you wonder: is he really? The face of the child shows threat, fear; so even in moments of apparent happiness - bathing in roses - there is a threat of disruption, of danger. Happiness and sorrow, rest and unrest, are never far apart. In the paintings of my friend Liu Ye, I see children's dreams, hope, humour and introversion. The intensity of his colours gives you a sense of something profound.

People are central in the collection. People that are happy, sad, lonely, disappointed, vulnerable, hurt. People with dreams and expectations. They are indifferent, aggressive, they laugh, they smile. But there is always a sense of 'what is behind the smile'.

People everywhere are occupied with the struggle of life, trying to keep their heads above water. Society, the economy and the speed of life is changing all over the world at an ever increasing pace; old anchors go adrift. Feelings of uncertainty are growing.

The Chinese artists show this in their art. They tell us something about China, but most of all about human feelings, independent of place and time. Chinese contemporary art is often labeled as magical realism or cynical realism. To me it expresses the emotions of people everywhere, a kind of universal psychological realism.

Kjarvalsstaðir

Flókagötu - 105 Reykjavík

Sími/Tel: (354) 552 6131 Fax: (354) 562 6191

Opið daglega / Open daily 10-17, miðvikud. / Wednesdays 10-19

Leiðsögn sunnudaga kl. 15.00 / Guided tours Sunday 15.00

Myndir úr Kjarvalssafni / Works from the Kjarval Collection.

Fastassýning / Permanent exhibition

Félagar / Members

Myndhöggvarafélagið í Reykjavík / Reykjavík Sculpture Associate

26. 01. - 5. 05.

Kínversk samtímalist / Chinese contemporary art

Úr einkasafni / From private collection

13. 04. - 2. 06.

American Odyssey ljósmyndir eftir / Photographs by Mary Ellen Mark

Í samstarfi við Ljósmyndasafn Reykjavíkur og Listahátið í Reykjavík / In cooperation with Reykjavík Museum of Photography and Reykjavík Art Festival

12. 05. - 2. 06.

„Sumarsýning“ / “Summer exhibition”

Verk úr eigu safnsins / Works from the collection

7.06. - 25.08.

Hafnarhús

Tryggvagötu 17 - 101 Reykjavík

Sími/Tel: 511 5155 Fax: 562 6191

Opið daglega / Open daily 11-18, fimmtudaga / Thursdays 11-19

Leiðsögn sunnudaga kl. 16.00 / Guided tours Sunday 16.00

Erró og listasagan /

Erró and History of Art

Sýningarstjóri / Curator Þorbjörg Gunnarsdóttir

Fastassýning / Permanent exhibition

Breiðholt: byggt yfir hugsjónir /

Breiðholt: Building over visions

Sýningarstjóri / Curator Ágústa Kristófersdóttir

09. 02. - 05. 05.

Aðföng 1998-2001 / Acquisitions 1998-2001

Gjafir og innkaup síðustu fjögurra ára / Gifts and Purchases in the last four years

09. 03. - 5. 05.

MYND / IMAGE

Íslensk samtímalist /

Icelandic contemporary art

12. 05. - 11. 08.

Ásmundarsafn / Ásmundur Sveinsson Sculpture Museum

Sigtúni - 105 Reykjavík

Sími/Tel: (354) 553 2155 Fax: (354) 562 6191

Opið alla daga 10-16 / Open daily 10-16

Svipir lands og sagna / Expressions of Land and Tales

Yfirlitssýning úr safninu / Retrospective

- 28.04.

Listin meðal fólksins / Art in Public

Sýningarstjórar / Curators Pétur H. Ármannsson, Hanna Styrmsdóttir

20. 05.-

Fullorðnir / Adults

500

Eldri borgarar / Senior citizens

250

Öryrkjar / Visitors w. disabilities

250

Hópar (fleiri en 10) / Groups (10 or more)

250

Yngri en 18 ára / Under 18

ókeypis / free

Mánudaga / Mondays

ókeypis / free

ATH! Aðgöngumiðinn gildir samdægurs á Kjarvalsstaði við Flókagötu og í Hafnarhús við Tryggvagötu.

NB! The admission-ticket is valid on the same day for Kjarvalsstaðir at Flókagata and Hafnarhús at Tryggvagata.